

[Forsvarsministeren.]

være, og hvor store Rammerne skal være —, men er man klar over, at man skal have et Forsvar, saa synes jeg, at det mest tiltalende og mest demokratiske er at holde fast paa, at alle unge Mænd skal have samme Pligter.

Der har jo været en Tid her i Danmark, hvor det var en enkelt Samfunds-klasse, der leverede Soldatermaterialet. Der var en Tid forud for Grundlovens Givelse midt i forrige Aarhundrede, hvor det var Bønderne alene, der leverede Soldatermaterialet. Derfor var det naturligt, at hele dette store Spørgsmaal blev rejst, da vi fik Friheden, at man skulde komme bort fra denne Ulighed, og at alle skulde stilles lige. Og nu er man gennem Tiderne mere og mere gaaet i den anden Retning. Som det er i Øjeblikket, er det jo umuliggjort for den rige at købe sig fri, selv om han vil betale nok saa meget for det. Vi er paa dette Omraade alle lige, Lensgreven saa vel som Landarbejderen, den rige saa vel som den fattige.

Det er det, jeg gerne vil sige til de ærede Forslagsstillere, som antagelig ogsaa mener, at vi skal have et Forsvar, at det er det mest tiltalende og det mest demokratiske, at vi beholder den Ordning, vi har, at alle har samme Pligter overfor deres Land.

Jeg vil for øvrigt ogsaa sige, at hvis man med de nuværende Rammer for Hæren skulde gaa bort fra den almindelige Værnepligt, vilde det naturligvis økonomisk betyde en meget klækkelig Forhøjelse af Udgifterne til Militærvæsenet; det behøver jeg ikke at dokumentere; det er noget, alle er klare over.

Jeg maa altsaa holde fast paa, at det er det rigtigste, at vi beholder den nuværende Ordning, hvorefter Værnepligten er lige for alle. Vi har nok af Klassekampe, som vi skulde se at komme bort fra hurtigst muligt; men jeg mener, at der kunde være en Fare ved — det er absolut ogsaa et Moment — at gaa i den Retning, som Forslagsstillerne vil, thi det vilde føre til, at vi fik et klassepræget Forsvarskorps, og jeg tror, at det vilde være det mest uheldige og ulykkelige, vi kunde gøre.

Dette Punkt er naturligvis ogsaa blevet drøftet ved andre Lejligheder. Jeg har under tidligere Debatter citeret en Udtalelse af den norske Forsvarskommission, hvor man var inde paa det Spørgsmaal, og hvor man meget advarer imod at gaa til et Lejesystem eller et Hvervningssystem,

fordi, som man siger, det i urolige Tider kunde betyde, at Hæren blev Landets Herre i Stedet for, at den altid skulde være dets Tjener. Jeg synes, det er Ord, vi skulde lægge Mærke til.

Det ærede Medlem Hr. Axel Dam har forsøgt at fremstille Sagen saaledes, at vi her staaer overfor et simpelt lille Spørgsmaal, der egnede sig til at være Genstand for Folkeafstemning, og som det er let at svare ja eller nej til. Men i Virkeligheden drejer det sig her om integrerende Dele af vort Forsvarssystem, der kommer til at staa eller falde med det; og derfor er det ikke saa simpelt et Spørgsmaal, som det ærede Medlem har givet det Udseende af.

Jeg vil i det hele taget med Hensyn til Spørgsmaalet Folkeafstemning mene, at naar man taler om — og det har det ærede Medlem ogsaa gjort —, at Vælgerne ønskede Folkeafstemning, saa tror jeg ikke derpaa. Naturligvis kan der i visse Kredse være nogen Stemning derfor; men jeg tror, at den store Del af Vælgerne har den Anskuelse, at naar man har valgt sine Repræsentanter til Folketinget og Landstinget, saa er det dem, der har med Lovene at gøre og maa se at blive enige om de forskellige Spørgsmaal, der rejser sig paa Rigsdagen. Jeg tror aldeles ikke, at der er nogen stærk Trang i Vælgerbefolkningen til, at man den ene Gang efter den anden skulde bringe Spørgsmaal ud til Folkeafstemning, fordi Rigsdagen selv var kørt fast. Og hvis man vil gaa vidt i den Retning, vil det medføre, at ikke mindst de mest samvittighedsfulde af Vælgerne i mange Tilfælde vil holde sig tilbage.

Der er uhyre meget, der kan føres i Marken imod et System, hvorefter vanskelige Spørgsmaal, der er til Forhandling her i Rigsdagen, skal ud til Folkeafstemning, for at Vælgerne kan afgøre dem. Naar vi af en vis Kreds af Vælgere er valgt til Folketing og Landsting, er det vor Pligt at se at blive enige om de forskellige Spørgsmaal, der er fremme til Forhandling i Rigsdagen.

Naar der tales om den Byrde, Værnepligten er for Landets Ungdom, vil jeg dog gøre opmærksom paa, at vi her i Danmark har en forholdsvis kort Uddannelestid i Sammenligning med, hvad de har i mange andre Lande.

Det blev stærkt fremhævet af det ærede Medlem Hr. Axel Dam, at man ved den tvungne Værnepligt i høj Grad gaar imod det, man kalder den personlige Frihed. Nu er ogsaa jeg en Tilhænger af den personlige Frihed, men jeg mener ikke, det skal